

Motion till riksdagen
2009/10: MJ337

av Solveig Hellquist och Birgitta Ohlsson (fp)

Husdjurens situation i misshandelsrelationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att djurens situation ska uppmärksammas i misshandelsrelationer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma konsekvenserna för kvinnor och barn när djur far illa i misshandelsrelationer.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att akut kunna omhänderta och omplacera husdjur som behandlas illa.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av samarbete mellan socialtjänst, polis och djurskyddsinspektörer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta till vara den kunskap som finns om djurens situation i våldsamma hemmiljöer, t.ex. hos Djurens jurister.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 2 hänvisat till SoU.

Motivering

Under hösten 2007 fattade regeringen beslut om en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld m.m. Regeringen gör en stor satsning på drygt 800 miljoner kronor på detta arbete fram till 2010. Enligt regeringen måste insatserna för att bekämpa mäns våld mot kvinnor måste göras utifrån ett rättsligt, socialt, ekonomiskt och hälsorelaterat perspektiv samt, inte minst, ur ett jämställdhetsperspektiv. I de fall barn är offer för brott eller på annat sätt berörs av våldet måste särskild hänsyn tas till deras behov, rättigheter och förutsättningar.

Ett problem som finns i vissa misshandelsrelationer men som alltför sällan lyfts fram och inte heller finns i handlingsplanen är hur djuren behandlas i dessa situationer, vilket utsätter kvinnor och barn för ytterligare påfrestningar.

År 2004 presenterade sociologen Carin Holmberg en forskningsrapport om våld mot djur i misshandelsrelationer.

Av rapporten framgår sammanfattningsvis att många kvinnor som söker stöd hos kvinnojourer berättar att även familjens husdjur utsätts för våld eller vanvård av mannen. Våld mot djur används främst för att kontrollera och isolera kvinnan. Flera kvinnor berättar att de är oroliga för sina husdjurs hälsa och säkerhet, vilket ibland leder till att kvinnan har svårt att lämna förhållandet. En enkät som har besvarats av flera kvinnojourer och brottsofferjourer i landet visar bl.a. att 75 procent av kvinnojourerna har erfarenhet av att kvinnor som söker sig till jouren även har erfarenheter av våld mot husdjuren. 43 procent av barnen berättar samma sak. På många kvinnojourer är det därför vanligt att man idag även frågar om det finns djur i familjen. Den misshandlande mannen kan t.ex. vägra att ge djuren mat, hotar att skada eller döda djuret när kvinnan inte är hemma, vilket leder till att hon sällan vågar lämna hemmet. Det är inte rimligt att kvinnor stannar kvar i en misshandelsrelation bara av rädsla för att djuren ska fara illa. I dessa ärenden är det av viktigt att socialtjänst och djurskyddsinspektörer samarbetar. Samhället måste också erbjuda möjligheten att kunna placera djur som är i behov av akut skydd p.g.a. risken för fortsatt djurplågeri när kvinnan äntligen lämnat förhållandet. Det är också av vikt att t.ex. socialtjänst, polis, djurskyddsmyndigheter och kvinnojourer fortsättningsvis följer frågan för att det ska finnas kunskap om hur omfattande problemet är.

Juristförbundet Djurens jurister har också kunskaper om djurens situation i familjer där det förekommer våld. Det är en sammanslutning av jurister, juristikstuderade och andra verksamma inom rättsväsendet som har ett patos för djurrätt.

Eva Simonson Diesen, Djurens jurister, har t.ex. under åren 2005–2009 varit verksam i ett forskningsprojekt vid Stockholms universitet som studerar den rättsliga hanteringen av våld och övergrepp mot kvinnor och barn inom familjen. Hon har fört in ett djurrättsperspektiv i projektet och studerar även hanteringen av husdjur i familjevåldsärenden. Hon vill uppmärksamma det dolda problemet med husdjurens utsatta liv i våldsamma hemmiljöer, och på sikt ge djuren status som brottsoffer. Annika Karlsson, Djurens jurister, har kommit fram till att när brott begås mot djur finns det ingen som före-

Fel! Okänt namn på

träda djuret eller föra dess talan i rätten. Hon menar att det dessutom behövs personer inom rättsväsendet med kunskap om djurs situation och de brott som begås mot djur.

Stockholm den 2 oktober 2009

Solveig Hellquist (fp)

Birgitta Ohlsson (fp)